

Innst. S. nr. 27

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:110 (2006-2007)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Børge Brende, Gunnar Gundersen, Sonja Irene Sjøli, Øyvind Halleraker og Martin Engeset om en generell utvidelse av jakttiden for hjortevilt

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremsettes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen instruere Direktoratet for naturforvaltning til å forlenge de generelle jakttidene for hjortevilt til perioden 15. september til 23. desember. Utvidet jakttid forutsetter samjakt. Deresom jaktvald stenges for annen jakt enn elgjakt i lengre perioder under hjortejakten, blir kommunen delegert myndighet til å stramme inn jakttid for dette jaktvaldet."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Erling Sande, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til at det er en rekke gode grunner til å utvide jakttidene på hjortevilt. Norge er et av de europeiske landene med kortest jakttid på hjortevilt. En

utvidelse kunne medføre en god del positive konsekvenser både for jakt som rekreasjon, matauk og grunnlag for turisme.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, stiller seg derfor uforstående til at forslagsstillerne i Dokument nr. 8:110 (2006-2007) om en generell utvidelse av jakttiden for hjortevilt, har foreslått å innskrenke jakttidene, - med å foreslå senere starttidspunkt for en rekke hjorteviltarter. Flertallet peker på at forslaget ville medføre at jakttiden for rådyrbukk ville forsvinne og at villreinjakta ville bli kraftig redusert - enkelte steder til fem dager samlet jakttid. Flertallet peker på at en eventuell utvidelse helst bør komme i etterkant av eksisterende jaktperiode.

Flertallet peker på at da viltloven ble vedtatt i 1981, hadde man et system med årlig fastsettelse av jakttidene. Senere ble jakttidene revidert hvert tredje år, og ved de siste anledningene hvert femte år. Jakttidene har stort sett funnet sin faste form, og ved de siste revisjonene har det bare blitt foretatt mindre endringer. Jaktidsfastsettelsene har vært en ren fagsak for Direktoratet for naturforvaltning (DN) i Trondheim, men høringsprosessene har vært åpne og inkluderende prosesser hvor både grunneiere, jegere, naturvitenskapelige miljøer, naturvernbevegelsen og turistnæringen har hatt mulighet for å bli hørt. Riktignok er ikke alle aktørene like fornøyde etter hver behandling av jaktidsforskriften, men flertallet er ikke kjent med at noen aktører ønsker å oppheve denne dialogbaserte måten å jobbe med jaktidsforskriften på. Bare én gang siden 1981 har det vært politisk styring av jakttidene, dette var i 2002 da nåværende forslagsstiller, daværende miljøvernminister Børge Brende, grep inn og forkortet jakttiden på elg og hjort etter at høringsrunden var avsluttet og DN hadde sitt forslag klart.

Flertallet viser til at resultatet av jaktidsfastsettelsen for årene 2007-2012 ble en ordinær avslutning

31. oktober, som for den foregående femårsperioden, men med en adgang for fylkesmannen til å forlenge jakttiden av hensyn til bestand, forvaltningsmessige forhold eller tilrettelegging for næringsmessig utnyttelse av elg- og hjortejakten. Flertallet peker på at ordningen med forlengelser er noe komplisert og ikke udelt heldig, men det kan tyde på at fylkesmennene i stor grad har imøtekommet de søknader som har blitt sendt inn av kommunene, helt i tråd med intensjonene ved DN's fastsettelse av jakttidene i denne femårsperioden.

Flertallet peker på at dersom miljøvern- og utviklingsministeren skulle instruere Direktoratet for naturforvaltning, ville dette være en tilsidesettelse av den høringsprosess som er gjennomført i henhold til forvaltningsloven, og som mange høringsinstanser/organisasjoner har lagt ned et stort arbeid i. Overstyrer man denne prosessen, undergraver man tilliten til den offentlige viltforvaltningen og de gode og demokratiske dialogprosessene som ligger til grunn for denne på en alvorlig måte.

Flertallet er på dette grunnlaget meget skeptisk til at miljøvern- og utviklingsministeren skal instruere Direktoratet for naturforvaltning om lengre jakttider på hjortevilt, og ber om at forslaget i Dokument nr. 8:110 (2006-2007) ikke imøtekommes.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Direktoratet for naturforvaltning (DN) har fastsatt nye jakttider som skal gjelde i Norge i perioden 1. april 2007 til 31. mars 2012. Disse medlemmer har merket seg at jakttidene for hjortevilt ikke er forlenget. Disse medlemmer viser til at i henhold til DN skal elgjakt i hovedtrekk fortsatt være knyttet til oktober måned, men det ble åpnet for at grunneiere kunne søke kommunen om å utvide jakttiden med inntil 14 sammenhengende dager fram til 23. desember når "særlige bestandsmessige behov foreligger".

Disse medlemmer viser til at det ikke er noen biologiske grunner til at jakttiden på hjortevilt ikke kan bli betydelig forlenget i Norge. Uttaket er dessuten kvotebasert. Det vil derfor ikke påvirke totalt uttak i særlig grad om man utvider jakttiden.

Disse medlemmer viser til at forlengelse av jakttiden er viktig av flere årsaker. Hjorteviltjakt har gått fra å være "matauk" for lokalbefolkningen til å bli en mulighet for verdiskaping og aktivitet langt utover kjøttverdien i Distrikts-Norge. Det største hinderet for en slik utvikling er stramme jakttider og kort sesong. I en tid med stor rovviltbelastning i mange områder vil en også kunne oppleve kortere perioder der enkelte vald/områder er tomme for hjortevilt fordi rovvilt er i terrenget. Det tilsier at en skulle forlenge jakttiden for å utjevne slike utslag. Sverige har i tillegg vesentlig lengre jakttider enn i Norge, noe som skaper en konkurransevridning landene imellom. Til sist vil en forlenget jaktperiode redusere potensielt stress for jegerne til å få ut kvoten. Dette vil igjen redusere risiko for skadeskyting.

Disse medlemmer har merket seg miljøvern- og utviklingsministerens brev til komiteen, datert 25.

oktober 2007 (vedlagt), der statsråden peker på negative konsekvenser av å endre jakttidspunktet for rådyr, voksen råbuk og villrein i tråd med forslaget. Disse medlemmer velger derfor å begrense endringene i jakttidspunkt til kun å omfatte elg og hjort.

Disse medlemmer har videre merket seg at statsråden i sitt brev peker på at i dagens regelverk er oppstartstidspunkt for hjort 10. september. Disse medlemmer ønsker ikke å utsette oppstartstidspunktet for hjort.

Disse medlemmer har merket seg at statsråden foreslår å avvise forslaget om utvidet jakttid også når det gjelder elg og hjort. Disse medlemmer har merket seg at statsråden hovedsakelig begrunner dette i mulige konflikter i forhold til friluftslivet og småviltjakt. Statsråden peker dessuten på at det i høringen av forslaget om endret jakttidforskrift var massiv motstand mot å starte jakt sesongen 25. september, både fra rettighetshavere og andre brukere av utmarka i de områder hvor det tradisjonelt har vært jaktstart for elg fra og med 5. oktober.

Disse medlemmer peker på at de konflikter statsråden viser til, gjelder noen få, utsatte områder, mens det over store arealer ikke er noen slik konflikt. En vesentlig, generell utvidelse av jakttidene vil da kunne overlates til kommunene selv å innføre restriksjoner i de områder der det er konflikter. I de nye jakttidforskriftene legger man bånd på alle arealer fordi noen arealer kan være preget av flere brukergrupper - og dermed en viss potensiell konflikt.

Disse medlemmer viser til at i Sverige har man vesentlig tidligere start på elgjakta, og man kan jakte mye lenger enn i Norge. Norge har til dels kommet lenger enn Sverige i at noen utvikler næring - gjestejakt og nisjeprodukter basert på viltkjøtt - med utgangspunkt i viltet. For disse ville en generell utvidelse kunne bety mye, fordi det forlenger sesongen.

Disse medlemmer peker på at den "massive" motstanden mot tidligere start enn 5. oktober nok mer er basert på tradisjon, og er bygget på argumenter rundt temperatur og kjøttmodning og oppbevaring. Disse medlemmer viser til at de som mener det holder med start 5. oktober, eller enhver annen dato, kan jo starte da likevel. Disse medlemmer peker på at forslaget gir økt valgfrihet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen instruere Direktoratet for naturforvaltning til å forlenge de generelle jakttidene for elg til perioden 15. september til 23. desember, og for hjort til perioden 10. september til 23. desember. Utvidet jakttid forutsetter samjakt. Dersom jaktvald stenges for annen jakt enn elgjakt i lengre perioder under hjortejakten, blir kommunen delegert myndighet til å stramme inn jakttid for dette jaktvaldet."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre:

Stortinget ber Regjeringen instruere Direktoratet for naturforvaltning til å forlenge de generelle jakttidene

for elg til perioden 15. september til 23. desember, og for hjort til perioden 10. september til 23. desember. Utvidet jakttid forutsetter samjakt. Dersom jaktvald stenges for annen jakt enn elgjakt i lengre perioder under hjortejakten, blir kommunen delegert myndighet til å stramme inn jakttid for dette jaktvaldet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:110 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Børge Brende, Gunnar Gundersen, Sonja Irene Sjøli, Øyvind Halleraker og Martin Engeset om en generell utvidelse av jakttiden for hjortevilt - bifalles ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 15. november 2007

Gunnar Kvassheim
leder

Ivar Kristiansen
ordfører

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden, til energi- og miljøkomiteen, datert 25. oktober 2007.

Dokument 8 : 110 (2006-2007) om en generell utvidelse av jakttidene for hjortevilt

Det vises til brev av 8. oktober 2007, der dokument 8:110 (2006-2007) er oversendt Miljøverndepartementet for utredning m.v.

Jakttidsforskriften revideres hvert femte år etter en bred høring som blant annet omfatter kommuner og berørte organisasjoner. En slik revisjon er nylig gjennomført, og jakttider gjeldende for jaktseongene 2007-2012 ble fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) den 1. februar 2007.

Representantforslaget innebærer en generell jakttid for hjortevilt i Norge fra og med 15. september til og med 23. desember. Jeg er usikker på om representantene har ment at forslaget om utvidet jakttid skal omfatte alle de fire hjorteviltartene som er vanlige i Norge, eller bare elg og hjort som forslaget bakgrunnsbeskrivelse kan tyde på. I det følgende vurderes en del konsekvenser av representantforslaget for jakten på hjorteviltartene elg, hjort, rådyr og villrein.

Elg: I høringen av jakttidsforskriften foreslo DN felles jakttdsstart for elg fra 25. september i hele landet (med unntak av hjortefylkene og reindriftskommunene Karasjok og Kautokeino). På grunn av massiv motstand i høringen både fra rettighetshavere og andre brukere av utmarka i de områder hvor det tradisjonelt har vært jaktstart for elg fra og med 5. oktober, ble denne løsningen ikke vedtatt. Motstanden var begrunnet med blant annet hensynet til friluftsliv og beitedyr. En tidligere jaktstart på elg i tråd med representantforslaget vil dermed gå imot majoriteten av høringsinstansenes uttalelser ved siste jakttidsrevisjon. Jakttidens siste dag er i gjeldende forskrift satt til 31. oktober i hele landet (med unntak av hjortefylkene og to reindriftskommuner).

Hjort: Gjeldende jakttid for hjort er fra og med 10. september til og med 15. november. Utsatt jaktstart på denne arten vil med stor sannsynlighet bli mottatt negativt, særlig i de deler av landet hvor hjort er det dominerende hjorteviltet.

Rådyr/voksen råbukk: Etter gjeldende regelverk starter jakten på voksen råbukk den 10. august, som er samme tidspunkt som i forrige forskriftsperiode. En forskyving av denne jaktens starttidspunkt til 15. september vil bidra negativt til blant annet den næringsutvikling/omsetning denne jakten har i dag. En del steder feller råbukken geviret allerede i september måned. Det er rimelig å forvente at en utsatt start på bukkejakten vil medføre en lavere interesse for denne jakten, og dermed føre til redusert avskyting av voksen råbukk. Dette fordi en vesentlig andel av denne kjønnskategorien felles i den spesifikke bukkejaktperioden. Jakttida for rådyr (alle kategorier) hvor det tillates bruk av løs, på drevet halsende hund med maksimal boghøyde 41 cm, starter i dag 25. september og avsluttes den 23. desember.

Villrein: Representantforslaget medfører at dagens jakttid for villrein vil bli kraftig forskjøvet da gjeldende jakttid for denne arten er fra og med 20. august til og med 30. september (villreinnemnda kan utvide jakttida med inntil 14 dager i løpet av oktober når særlige bestandsmessige behov foreligger). Mange av våre villreinområder har innskrenket jakttida, og i mange tilfeller avsluttes i dag jakten før forslagetets jaktstart 15. september. Representantforslaget innebærer dermed en markant endring av den etablerte jakttida for denne arten. Med utsatt jakttid vil det vesentlige av villreinjakten foregå i villreinens mest aktive brunstperiode og parallelt med den mest populære tida for småviltjakt i den norske fjellheimen (særlig rypejakt). Kjøttet til villreinbukkene er under brunsten ikke egnet til menneskeføde. En må også forvente en lavere avskyting da de klimatiske forholdene i høyfjellet tilsier at jakt på villrein vil bli langt vanskeligere ved en utsatt jakttid.

I arbeidet med å revidere jakttidsforskriften har rettighetshaveres ønske om lengre jakttid for elg og hjort ut fra forvaltnings- og næringsmessige hensyn vært vel kjent. Ved fastsettingen av jakttider skal DN i tillegg til å legge til rette for rettighetshaverne også ivareta interessene til andre brukergrupper, spesielt utøvere av friluftsliv og småviltjakt. Ifølge DN blir småviltjegere enkelte steder fratatt muligheten for å jakte ved at det ikke selges jaktkort i perioden med jakt på elg og hjort. Også turgåere opplever enkelte steder at de er uønsket i utmarka når det utøves jakt på elg og hjort. Evalueringen av den treårige forsøksordningen "Økt tilgang på jakt" viste at en relativt stor andel turgåere uttrykte en viss utrygghet når det utøves jakt på hjortevilt. En uønsket konsekvens av lengre jakttid kan derfor bli at disse gruppene bruker utmarka mindre i perioden det utøves jakt på elg og hjort.

På grunn av usikkerheten som er knyttet til konsekvensene for andre brukere av utmarka, er nå fylkesmennene gitt myndighet til å utvide jakttida når det foreligger *bestandsmessige, forvaltningsmessige* eller *næringsmessige* behov for utvidet jakttid. Kommunen kan søke om slik utvidet jakttid. For elg kan jakttida utvides fra 1. november til 23. desember, og for hjort fra 15. november til 23. desember. DN har laget retningslinjer for fylkesmannens arbeid med fastsettelse av slike forskrifter. Et krav til alle søknader om utvidelse av jakttid er tiltak for samjakt (jakt på småvilt/rådyr parallelt med utøvelsen av elg/hjortejakt) og hensynet til andre brukere av utmarka.

Ved siste jakttidsrevisjon ble myndigheten til å fastsette forskrift om utvidelse og innskrenking av jakttida flyttet fra kommunen til fylkesmannen. En av årsakene til dette var en til dels svært varierende forvaltningspraksis mellom kommuner i forrige forskriftsperiode. Med dagens løsning vil regionale hensyn når det gjelder bærekraftig forvaltning av viltressursene bli bedre ivarettat.

Gjeldende jakttingsforskrift innebærer mulighet for betydelige endringer i jakttida i forhold til forrige jakttingsperiode. Den gamle jakttingsforskriften ga mulighet til å utvide jakttida for elg/hjort med inntil to uker. I gjeldende forskrift er det, som foran nevnt, åpnet for å kunne utvide jakttida til og med 23. desember. Den gamle forskriften åpnet kun for å utvide jakttida når særlige *bestandsmessige* behov forelå. Gjeldende forskrift åpner også for utvidelse når det foreligger *forvaltningsmessige* behov (trekkende bestander) og *næringsmessige* behov (utmarksnæring knyttet til tilrettelegging og salg av jakt).

Jeg mener at ønskene fra ulike grupper utmarksbrukere er godt ivaretatt gjennom gjeldende jakttingsforskrift. Rettighetshaverne har fått en mulighet til å få utvidet jakttida for elg og hjort, samtidig som forskriften sikrer at andre brukere av utmarka får mulighet til å utøve sine aktiviteter. Det er for tidlig å konkludere om hvordan den nye forskriftens muligheter knyttet til utvidelse av jakttida fungerer.

Representantforslaget innebærer en ordning med generell utvidelse av jakttida der kommunene kan inn-

skrenke jakttida for enkelte jaktvald dersom det ikke tillates samjakt. En slik ordning vil i stor grad være en speilvendning av dagens praksis. Det vises til at det i gjeldende forskrift er fastsatt jakttid som kan utvides etter søknad til fylkesmannen, og at søknader blant annet skal inneholde tiltak for samjakt og hensynet til andre brukere av utmarka.

I representantforslagets bakgrunnsbeskrivelse foreslås det også at kommunene gis myndighet til å innføre jakt på skadegjørende, trekkende bestander av elg og hjort i januar måned. I henhold til gjeldende forskrift kan fylkesmannen fastsette forskrift om jakt i januar måned hvor skadegjørende, trekkende bestander av elg og/eller hjort medfører vesentlig beiteskade. Den eneste forskjellen mellom gjeldende forskrift og representantforslaget på dette punkt er derfor at myndigheten i gjeldende forskrift er lagt til fylkesmannen.

På denne bakgrunn mener jeg det er foretatt en balansert avveining av ulike hensyn ved revisjonen av jakttingsforskriften og anbefaler at representantforslaget avvises.

